

Бондаренко В.І.

*кандидат наук із соціальних комунікацій,
молодший науковий співробітник,
Служба інформаційно-аналітичного забезпечення
Національної бібліотеки України імені В.І. Вернадського*

«МОБІЛІЗАЦІЯ» СУЧАСНОЇ БІБЛІОТЕКИ: ВПРОВАДЖЕННЯ МОБІЛЬНИХ ТЕХНОЛОГІЙ В БІБЛІОТЕЧНУ ПРАКТИКУ

Основним завданням для бібліотечних установ на сьогодні є розробка та втілення інноваційної політики, спрямованої на якісно новий розвиток бібліотек, створення умов для їх інтеграції в глобальний інформаційний простір з конкурентоспроможними інформаційними продуктами й послугами, а також із сучасними засобами доступу до них.

З огляду на це для бібліотек актуалізується завдання з опанування інноваційними мобільними технологіями з метою залучення нових користувачів та розширення спектру бібліотечних дистантних інтернет-послуг.

В цьому контексті бібліотеки як універсальні інформаційно-комунікаційні комплекси, що орієнтовані на всебічне інформаційне задоволення потреб користувачів, активно долучились до процесу впровадження та використання QR-кодів як ефективного способу надання додаткової інформації для читача, а також в якості інноваційної технології для сприяння популяризації книг, авторів та бібліотеки.

QR-код – це один з видів матричного (двомірного) коду (2D-barcode). «QR» – скорочення від «QuickResponse», «Швидкий відгук», тобто QR-код покликаний швидко доносить зашифровану інформацію до користувача.

Винайдений і розроблений в 1994 р. японською компанією «Denso-Wave», QR-код являє собою квадратне, як правило, чорно-біле зображення, яке може бути «прочитано» скануючим пристроєм, а також мобільним телефоном, смартфоном, планшетом або ноутбуком з відеокамерою, на яких встановлена програма для читання QR-коду. В QR-мітку поміщається текст обсягом до 4296 знаків, який може містити гіперпосилання. Читати їх можна як з роздруківки, так і з екрану, код може містити будь-який текст, що складається з букв, цифр і символів, або посилання, по якій користувач може отримати інформацію про об'єкт чи місце, на якому цей код нанесено [1].

Всередині QR-коду «зашита» службова інформація, яка дозволяє визначити посилання – це текст, SMS, візитна картка або інші дані. Програма-сканер визначає тип повідомлення і пропонує користувачеві відповідний наступний крок. Якщо це посилання, то програма-сканер запропонує по ньому перейти, якщо SMS – відправити адресату, якщо текст зберегти або скопіювати.

Ця технологія постійно розвивається – з'являються нові цікаві варіації QR-кодів, зокрема округлі і кольорові, що збільшує візуальну і естетичну привабливість самої картини.

Безкоштовні додатки для зчитування QR-кодів доступні для великої кількості мобільних платформ: Symbian (Nokia), J2ME (телефони з підтримкою Java), Android, Windows Mobile, iOS (iPhone). Зазвичай сьогодні покупець нового смартфона або планшета отримує пристрій з вже встановленою програмою.

На сьогодні є велика кількість пропонованих додатків для смартфонів:

- Android: «QR-droid» для сканування QR-кодів, «Aldiko Book Reader» для читання книг;
- iOS: «QR Code City» для сканування QR-кодів, «iBooks» для читання книг;
- Windows Phone: «QR Reader» для сканування QR-кодів, «Liberty» для читання книг [2].

Якщо програми не встановлені, можна їх скачати безкоштовно через магазин додатків: «Play market», «App Store», магазин Windows.

Таким чином, читач бібліотеки зі смартфоном в руках може сканувати QR-код, щоб скористатися додатковою інформацією: перейти на сайт автора книги або на тематичні сайти, що мають відношення до книги, або тем, які дана книга охоплює.

До переваг QR-кодів можна віднести широкі можливості їх використання: починаючи від звичайного плаката, бібліотечних послуг і закінчуючи вітальною листівкою. Все залежить від фантазії працівника, який його створює, та мети. Так, QR-коди можна розмістити на візитних картках, читацьких квитках, книжкових кишеньках, на бейджиках учасників різних заходів, конференцій, круглих столів, у соціальних мережах. QR-код може містити адресу електронної пошти та ім'я адресата, посилання на інтернет-ресурси. Прочитання коду спрямує користувача на потрібний сайт, позбавляючи від необхідності ретельно вводити велику кількість знаків в адресному рядку браузера. При скануванні QR-коду з вмонтованим телефонним номером можна відразу ж зробити дзвінок.

Актуальним та зручним є використання QR-коду для допомоги читачам-новачкам освоїтися в бібліотеці і зорієнтуватися в розташуванні її відділів, а також для надання такої послуги як «Екскурсія бібліотекою». Так, можна на карті-схемі бібліотеки вказати QR-коди з поясненнями, або розмістити QR-коди в різних секторах бібліотеки, при цьому можуть бути використані фотографії з QR-кодами на посилання веб-сторінок, що вказують розташування відділів бібліотеки та їх графік роботи і т. п.

Корисними та ефективними QR-коди є під час проведення бібліотекою різноманітних естафет, ігр, квестів, вікторин. Зокрема, шляхом використання сервісу QR-коду через бібліотечний сайт можна організувати проведення онлайн-вікторин з використанням інформаційних листів з QR-кодами, що мають посилання на сторінки з інтерактивними завданнями або онлайн вікторинами.

За допомогою QR-кодів є можливість організувати онлайн-читання не тільки електронних книг і журналів, а й оформити виставку, інформаційні листи, створювати різні роздаткові матеріали з посиланнями на різні джерела інформації.

Розміщення зображення обкладинок книг з QR-кодами на інформаційному стенді з різних тем дасть змогу направити читача на сторінки сайту зі списками книг, пов'язаних однією темою, забезпечать доступ до довідкових матеріалів про автора, віртуальну виставку або додаткову інформацію про книгу.

Інформаційне середовище бібліотечного заходу при показі слайдів або відеоматеріалів можна значно збагатити, надавши читачам роздатковий матеріал з QR-кодами для доступу до презентації або додатковими матеріалами сайту. Можна розмістити QR-коди і на самому Power Point слайді, а користувачі зможуть зісканувати їх з екрану.

QR-код також дає можливість скачати книгу на свій смартфон з віртуальної книжкової полиці. Зокрема, таку послугу можна отримати в Карагандинській ОУНБ, де представлено 37 книг електронних творів казахстанської, російської, зарубіжної, дитячої літератури. Скористатися сервісом може кожен власник смартфона або планшета з підтримкою 3G або Wi-Fi. Щоб скачати книгу, достатньо навести камеру мобільного пристрою на індивідуальний QR-код віртуальної книги, і завантажити файл в електронному вигляді через мобільний Інтернет або безкоштовну мережу Wi-Fi [3].

Отже, на сьогодні QR-коди в бібліотеці можна розглядати як інноваційну технологію, яка дає змогу підвищити рівень бібліотечного обслуговування, як ефективний спосіб надання додаткової інформації для читача, сприяння популяризації книг, авторів і самої бібліотеки. QR-кодування є ефективним сервісом, оскільки забезпечує зв'язок між паперовими книгами і онлайн-світом та дозволяє користувачам швидко отримувати доступ до потрібної інформації без необхідності вручну вводити запит на комп'ютері.

Список використаних джерел:

1. Що таке QR-код // [Електронний ресурс] // Gadget-explorer. – Електрон. дані та прогр. – Режим доступу: <http://gadget-explorer.com/articles/shho-take-qr-kod/>. – Назва з екрана.
2. Мобильные библиотеки. Мобильные библиотечные онлайн-услуги: сб. публ. / под ред. Дж. Нидхем, М. Элли; науч. ред. д-р техн. наук, проф. Я. Л. Шрайберг; пер. Е. В. Малявская, В. В. Зверевич, Т. О. Зверевич. – СПб.: Профессия, 2012. – 368 с., с. 43-45.
3. Карагандинская ОУНБ [Электронный ресурс]: веб-сайт. – Электрон. данные и прогр. – Режим доступа: <http://www.karlib.kz/index.php/ru/mobilnye-tehnologii/32-metodicheskij-blog/1226-qr-kod-v-biblioteke> – Дата последнего доступа: 14.02.2015. – Загл. с экрана.

Гукало І.В.

студентка,

Інститут журналістики

Київського національного університету імені Тараса Шевченка

ДОКУМЕНТАЛЬНІ ПРОЕКТИ НА ТЕЛЕБАЧЕННІ 2013-2014 РОКІВ: ОСОБЛИВОСТІ ВИГОТОВЛЕННЯ І ТЕМАТИЧНОГО НАПОВНЕННЯ

Телевізійна документалістика – один з найефективніших джерел суспільнозначущої інформації. Ввібравши в себе фактологічну об'єктивність і мистецьку естетику, авторський підхід та закони телевізійного світу, журналістську точність і кіномистецьку неопосередкованість, надзвичайну актуальність та історичну безсмертність, документальні програми стають надзвичайно цікавим і важливим об'єктом наукових досліджень.

Актуальність дослідження обумовлена надзвичайно важливими подіями в Україні у 2014-2015 рр. і необхідністю пошуків найефективніших жанрів журналістики для їх висвітлення. В часи буремних подій в країні, Документальне кіно набуває неабиякої цінності у світі кіно, телебачення і в суспільстві загалом. Надзвичайно важливою є увага науковців до стану документалістики на телебаченні.